

Chatthistorik MAT, MARK och MÅNGFALD: Om biologisk mångfald i lantbruket

02/26/2025 (UTC)

Svar på frågor till Madeleine Wiström, Hushållningssällskapet

Fråga: Vilka ogräs är bra både för grödorna och bina??

Inga ogräs är bra för grödorna men vissa är mindre problematiska. Generellt kan man säga att arter som växer kraftigt och som är svåra att bekämpa mekaniskt skapar större problem, några exempel är kvickrot och åkertistel. Man brukar skilja på rotoogräs och örtogräs där rotoogräs som kvickrot och tistel sprider sig med underjordiska utlöpare och örtogräsen framförallt sprider sig med frön. Örtogräsen går lättare att bekämpa mekaniskt med harvning i ytan, rotoogräs kräver tuffare bearbetning. Ju mer ensidig växtföljd/odling man har, desto mer gynnar man vissa ogräs. Knepet är alltså att ha en varierad växtföljd, med både ettåriga och fleråriga växter och att varva höstsådda och vårsådda grödor. Har man en varierad växtföljd med minst 30 % flerårig vall så får man sällan stora problem med ogräs.

När det gäller pollinatörer så är alla blommande ogräs bra, men det finns många arter av bin och humlor och de gillar olika växter (inte mitt expertområde) så det varierar nog beroende på vilken specifik art man vill gynna.

Fråga: Hur mycket mindre skördar ger ekologisk odling jmf med konventionellt, i snitt?

Väldigt svårt att svara på, beror mycket på övriga förutsättningar och hur stor roll de spelar, t.ex. vilttryck, torra och växtföljd.

Generellt kan man säga att skördeskillnaden är större i slättlandskapet där det konventionella lantbruket tar höga skördar. I skogs- och mellanbygd är skillnaden mindre.

Grödor som kan fixera kväve (baljväxter) är det inte så stor skillnad, t.ex. ärter och åkerböna. Spannmål i svenska slättområden är gissningsvis 50-80 % skörd i eko jämfört med konventionellt, men väldigt stor skillnad från gård till gård och mellan åren så ta inte den siffran som någon fakta.

Fråga: Ser man samma skillnad mellan ekologiska och konventionella gårdar med mjölkkor i skogsbygd?

Bra fråga, när det gäller växtodlingen på en mjölkgård är vallen den viktigaste grödan. En vall med mycket baljväxter kan fixera kväve och ge hög skörd, en gräsvall tappar mer i skörd jämfört med konventionell produktion. När det kommer till kornas avkastning så ligger det ofta lägre i ekologiska besättningar, vilket bl.a. beror på att ekologiska kor äter mindre andel kraftfoder och betar mer ute på sommaren.

Fråga: Vi har under vår tid på jorden levt ekologiskt det är först under industrialismen som icke ekologisk har dykt upp

---

Sant. Det är efter 1950 som det "moderna" jordbruket tagit fart när vi fått tillgång till bekämpningsmedel och konstgödsel. vi har "skapat" problem men också lyckats producera mer mat...